

Vuoden 2026 talousarvio ja taloussuunnitelma vuosille 2027-2028

Khall 01.12.2025 § 293

Valmistelija

talousjohtaja Johanna Hurskainen (p. 044 497 0002)

Kuntalain (10.4.2015/410) 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidystä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan. Muhoksen kunnan taseen ylijäämä on tilinpäätöksessä 2024 ollut 3,098 miljoonaa euroa. Mikäli talouden arviot alijäämistä vuosille 2025-2027 toteutuu ja suunnitelmavuoden 2028 osalta tulos kääntyisi ylijäämiseksi, taseen ylijäämä painuisi 1,225 milj. euroon.

Valtuusto antoi kesäkuun kokouksessaan (Valt 23.06.2025 §61) toimialakohtaisen talousarviovalmistelua ohjaavan alustavan raamin. Toimialat valmistelivat talousarvioesityksiä raamin pohjalta ja ensimmäisen kierroksen talousarvio oli noin 1,770 milj. euroa alijäämäinen, joka käsiteltiin valtuustoseminaarissa 15.-16.10.2025. Toisen kierroksen talousarvioesitykset ovat olleet lautakuntien käsittelyssä 10.-20.11.2025. Kunnanhallitus käsittelee talousarviota kokouksessaan 1.12.2025, jolloin toisen kierroksen talousarvio on 0,755 miljoonaa euroa alijäämäinen. Tilikausien 2025-2027 arvioitu alijäämäisyys aiheuttaa painetta tulevien vuosien talouden suunnittelulle ja lisäsäästöjen hakemiselle sekä hyödyntää vuoden 2024 tilinpäätöksen kertyneitä ylijäämiä.

Talousarviota käsitellään YTY-ryhmässä 8.12.2025.

Esittelijä

kunnanjohtaja Kimmo Hinnola

Päätösesitys

Esitetään kokouksessa.

Käsittely

Talousjohtaja ja toimialajohtajat selostivat asiaa hallitukselle.

Veli Paasimaa poistui kokouksesta klo 19:16-19:19 väliseksi ajaksi.

Juha Piirala ilmoitti jääviydestään käsitellä yläkoulun osuutta talousarviosta (yläkoulun rehtori) ja poistui kokouksesta kyseisen asian käsittelyn ajaksi klo 19:26-19:28.

Kokous keskeytettiin tauon ajaksi klo 20:20-20:30.

Puheenjohtaja Tapani Ervasti poistui kokouksesta asian käsittelyn aikana klo 21:36 ja varapuheenjohtaja Aimo Manelius siirtyi kokouksen puheenjohtajaksi loppukokouksen ajaksi.

Käydyn keskustelun jälkeen kunnanjohtaja teki päätösesityksensä: Kunnanhallitus esittää vuoden 2026 talousarviota ja taloussuunnitelmaa vuosille 2027-2028 valtuuston hyväksyttäväksi.

Iida Hyvärinen teki vastaesityksen, jonka mukaan asia palautetaan valmisteluun. Esitys raukesi kannattamattomana.

Anu Plaketti teki muutosesityksen, jossa talousarvion investointiosassa olevaa Nokiankankaan teollisuusalueen investointivarausta oltaisiin siirretty vuotta myöhemmäksi. Esitys raukesi kannattamattomana.

Päätös

Kunnanhallitus esittää vuoden 2026 talousarviota ja taloussuunnitelmaa vuosille 2027-2028 valtuuston hyväksyttäväksi.

Mikko Kari, Juha Valta, Johanna Hurskainen ja Valtteri Puolitaival poistuivat kokouksesta asiakohdan päättämisen jälkeen klo 21:57.

Valt 15.12.2025 § 108
201/02.02.00/2025

Päätösesitys

Kunnanhallitus esittää vuoden 2026 talousarviota ja taloussuunnitelmaa vuosille 2027-2028 valtuuston hyväksyttäväksi.

Käsittely

Käsittelyn aluksi puheenjohtaja ilmoitti, että valtuustoryhmillä on mahdollisuus esittää ryhmäpuheenvuorot tässä vaiheessa.

Kokouksessa kuultiin valtuustoryhmien ryhmäpuheenvuorot:

- Pertti Kukkonen (sit.)
- Jaakko Räisänen (Kesk.)
- Jenna-Mari Kohtalo (SDP)
- Juha Piirala (Kok.)
- Veli Paasimaa (Vas.)
- Ville Rauhio (PS)

Pekka Similä poistui kokouksesta klo 13:57-13:59 välikseksi ajaksi.

Tämän jälkeen puheenjohtaja esitti, että kuullaan kunnanjohtajan katsaus, talousjohtajan sekä toimialajohtajien selostukset sekä käydään keskustelut näiden selostusten yhteydessä. Päätöskeskustelu käydään erikseen luvuittain.

Valtuusto hyväksyi puheenjohtajan esityksen ja tämän jälkeen kuultiin selostukset:

- kunnanjohtaja Kimmo Hinno / kunnanjohtajan katsaus
- talousjohtaja Johanna Hurskainen / koko kunta
- toimialojen johtajat
 - Jari Partanen / konsernipalvelut

- Juha Valta / sivistys- ja hyvinvointipalvelut
- Mikko Kari / tekniset palvelut ja kunnan investointiohjelma

Puheenjohtaja esitti, että talousarviokirjaan tehdään seuraavan sisältöinen muutos kohtaan 1.8 Valtionosuudet (sivu 18).

Muhoksen kunnan talousarvion tuloslaskelmaosan valtionosuuksia pienennetään 45 617 eurolla vastaamaan 26.11.2025 päivitettyä VM:n vuoden 2026 ennakkollista valtionosuuslaskelmaa siten, että verotuloihin perustuvaa tasausta pienennetään 34 520 euroa ja veromenetysten kompensatiota 11 097 euroa. Muutosten myötä valtionosuuden määrä yhteensä on 10,835 miljoonaa euroa aikaisemman 10,880 tilalla.

Puheenjohtaja kysyi hyväksyykö valtuusto yksimielisesti tämän muutoksen ja totesi muutospäätöksen yksimieliseksi.

Kokous keskeytettiin tauon ajaksi klo 15:41-15:56.

Kokouksen jatkuessa kunnanhallituksen varapuheenjohtaja Aimo Manelius piti puheenvuoron talousarvioon liittyen.

Tämän jälkeen puheenjohtaja ilmoitti, että siirrytään päätöskeskusteluun. Puheenjohtaja ilmoitti, että asiakirja käsitellään luvuittain ja muutosesitykset on tehtävä käsiteltävän luvun kohdalla kirjallisena.

Kunnanjohtajan katsaus

- ei muutosesityksiä ja puheenjohtaja totesi valtuuston hyväksyneen kunnanhallituksen esityksen.

Luku 1 Talousarvion yleisperustelut ja toimintaympäristö

- ei muutosesityksiä ja puheenjohtaja totesi valtuuston hyväksyneen kunnanhallituksen esityksen.

Luku 2 Muhoksen kuntastrategia

- Puheenjohtaja esitti, että sivulle 19 kohtaan 2.2 (Muhoksen kuntastrategia 2026-2029) tehdään seuraava tekninen korjaus: *uusi strategia esitellään valtuustolle helmikuun 2026 kokouksessa eikä 15.12.2025.*

Puheenjohtaja kysyi onko valtuusto yksimielinen ja totesi valtuuston hyväksyneen korjauksen yksimielisesti.

Luku 3 Talousarvion sitovuus

- ei muutosesityksiä ja puheenjohtaja totesi valtuuston hyväksyneen kunnanhallituksen esityksen.

Luku 4 Käyttötalousosa

Puheenjohtaja ilmoitti, että luku käsitellään toimialoittain.

4.1 Konsernipalvelut

- ei muutosesityksiä ja puheenjohtaja totesi valtuuston hyväksyneen kunnanhallituksen esityksen.

4.2 Opetus- ja kasvatustalautakunta ja hyvinvointi- ja vapaa-aikalautakunta -sivistys- ja hyvinvointipalvelut

Jaakko Pellikka teki esityksen, että *kasvatus- ja hyvinvointilautakunnan säästötavoitteesta perusopetuksen osalta perutaan 102 800 euroa, jolloin säästötavoitteeksi jää noin 67 000 euroa, ja säästöt toteutetaan perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen toiminnan uudelleenorganisoinnin kautta.*

Paavo Parviainen kannatti Pellikan esitystä.

Kokous keskeytettiin tauon ajaksi klo 16:09-16:12

4.3 Yhdyskuntalautakunta – tekniset palvelut

Jaakko Räisänen teki seuraavan esityksen sivulle 72 (ja muualle mihin asia vaikuttaa):

Poistetaan teksti:

Vuodelle 2026 on budjetoitu metsänmyyntituloja yhteensä 200 000 euroa, joka on noin 160 000 metsätaloussuunnitelmassa esitettyä enemmän.

Lisätään teksti:

Vuodelle 2026 budjetoidaan metsänmyyntituloja yhteensä 302 800 euroa (200 000 € + 102 800 €).

Pirkko Mattila kannatti Räisäsen esitystä.

Luku 5 Tuloslaskelmaosa

- ei muutosesityksiä ja puheenjohtaja totesi valtuuston hyväksyneen kunnanhallituksen esityksen

Luku 6 Investointiohjelma 2026 ja -suunnitelma 2027–2028

Juhani Vääräniemi teki seuraavan esityksen sivulle 79 (ja muualle mihin asia vaikuttaa):

Nokiankankaan teollisuusalueen kunnallistekniikan rakentamiseen vuodelle 2026 varattu määräraha 600 000 euroa siirretään vuodelle 2027.

Tuomo Pitkänen kannatti Vääräniemen esitystä.

Luku 7 Rahoituslaskelma

- ei muutosesityksiä ja puheenjohtaja totesi valtuuston hyväksyneen kunnanhallituksen esityksen.

Luku 8 Kuntakonserni 2026–2028

- ei muutosesityksiä ja puheenjohtaja totesi valtuuston hyväksyneen kunnanhallituksen esityksen.

Luku 9 Henkilöstösuunnitelma 2026

- ei muutosesityksiä ja puheenjohtaja totesi valtuuston hyväksyneen kunnanhallituksen esityksen.

Luku 10 Talousarvion 2026 täytäntöönpano-ohjeet

- ei muutosesityksiä ja puheenjohtaja totesi valtuuston hyväksyneen kunnanhallituksen esityksen.

Liitteet

- ei muutosesityksiä ja puheenjohtaja totesi valtuuston hyväksyneen kunnanhallituksen esityksen.

Tämän jälkeen puheenjohtaja totesi, että seuraavaksi äänestetään muutosesityksistä.

Pellikan esitys (kannattaja Parviainen) – kohta 4.2

Puheenjohtaja totesi, että asiasta on äänestettävä. Äänestystavaksi puheenjohtaja esitti nimenhuutoäänestystä, joka hyväksyttiin.

Äänestysesitykseksi puheenjohtaja esitti seuraavaa:

Ne, jotka kannattavat kunnanhallituksen esitystä, äänestävät JAA, ja ne, jotka kannattavat Pellikan esitystä, äänestävät EI.

Äänestysesitys hyväksyttiin.

Suoritetussa nimenhuutoäänestyksessä annettiin 10 JAA-ääntä ja 17 EI-ääntä. Äänestystulos liitteenä.

Puheenjohtaja totesi Pellikan esityksen voittaneen äänestyksen.

Räisäsen esitys (kannattaja Mattila) – kohta 4.3

Puheenjohtaja totesi, että asiasta on äänestettävä. Äänestystavaksi puheenjohtaja esitti nimenhuutoäänestystä, joka hyväksyttiin.

Äänestysesitykseksi puheenjohtaja esitti seuraavaa:

Ne, jotka kannattavat kunnanhallituksen esitystä, äänestävät JAA, ja ne, jotka kannattavat Räisäsen esitystä, äänestävät EI.

Äänestysesitys hyväksyttiin.

Suoritetussa nimenhuutoäänestyksessä annettiin 14 JAA-ääntä ja 13 EI-ääntä. Äänestystulos liitteenä.

Puheenjohtaja totesi kunnanhallituksen esityksen voittaneen äänestyksen

Vääräniemen esitys (kannatti Pitkänen) – kohta 6

Puheenjohtaja totesi, että asiasta on äänestettävä. Äänestystavaksi puheenjohtaja esitti nimenhuutoäänestystä, joka hyväksyttiin.

Äänestysesitykseksi puheenjohtaja esitti seuraavaa:

Ne, jotka kannattavat kunnanhallituksen esitystä, äänestävät JAA, ja ne, jotka kannattavat Vääräniemen esitystä, äänestävät EI.

Äänestysesitys hyväksyttiin.

Suoritetussa nimenhuutoäänestyksessä annettiin 10 JAA-ääntä ja 17 EI-ääntä. Äänestystulos liitteenä.

Puheenjohtaja totesi Vääräniemen esityksen voittaneen äänestyksen.

Päätös

Valtuusto hyväksyi kunnanhallituksen esityksen vuoden 2026 talousarviosta ja sekä taloussuunnitelmasta 2027-2028 seuraavilla muutoksilla:

-Kohtaan 1.8 (Valtionosuudet) tehdään muutos:

Muhoksen kunnan talousarvion tuloslaskelmaosan valtionosuuksia pienennetään 45 617 eurolla vastaamaan 26.11.2025 päivitettyä VM:n vuoden 2026 ennakkollista valtionosuuslaskelmaa siten, että verotuloihin perustuvaa tasausta pienennetään 34 520 euroa ja veromenetysten kompensatiota 11 097 euroa. Muutosten myötä valtionosuuden määrä yhteensä on 10,835 miljoonaa euroa aikaisemman 10,880 tilalla.

-Kohtaan 2.2 (Muhoksen kuntastrategia 2026-2029) tehdään tekninen korjaus:

uusi strategia esitellään valtuustolle helmikuun 2026 kokouksessa eikä 15.12.2025.

-Kohtaan 4.2 (Opetus- ja kasvatuslautakunta ja hyvinvointi- ja vapaa-aikalautakunta - sivistys- ja hyvinvointipalvelut) tehdään muutos:

Opetus- ja kasvatuslautakunnan säästötavoitteesta perusopetuksen osalta perutaan 102 800 euroa, jolloin säästötavoitteeksi jää noin 67 000 euroa, ja säästöt toteutetaan perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen toiminnan uudelleenorganisoinnin kautta.

-Kohtaan 6 (Investointiohjelma 2026 ja -suunnitelma 2027–2028) tehdään muutos:

Nokiankankaan teollisuusalueen kunnallistekniikan rakentamiseen vuodelle 2026 varattu määräraha 600 000 euroa siirretään vuodelle 2027.

Muutokset päivitetään niihin kohtiin, joihin niillä on vaikutusta.